

Číslo 435
7. června 2021

V tomto čísle naleznete

- Přehled hlavního dění
- Zahájení Konference o budoucnosti Evropy v ČR
- Evropská digitální identita
- Jarní balíček Evropského semestru
- Pevnější a odolnější schengenský prostor
- Reakce EU na běloruský incident
- Schválené rámcové pozice
- Program evropských institucí

Přehled hlavního dění

Milí čtenáři,

hlavní setkání a jednání tohoto týdne se shodou okolností uskuteční mimo Brusel. Zatímco červnová jednání Rady EU probíhají tradičně v Lucemburku, poslanci Evropského parlamentu zamířili na plenární zasedání poprvé od vypuknutí pandemie do Štrasburku. Na konci týdne pak proběhne summit skupiny G7, který hostí Spojené království coby aktuální předsednický stát skupiny.

Pokud jde o Radu EU, jsou tento týden na programu zasedání tří formací. V pondělí a v úterý se v Lucemburku setká Rada pro spravedlnost a vnitřní věci. Ministři budou jednat o způsobech boje proti nezákonnému obsahu on-line v souvislosti s návrhem aktu o digitálních službách, obecném přístupu k nařízení o přeshraničních službách elektronické justice v Evropě (e-CODEX), posílení odolnosti kritické infrastruktury v EU a o schengenské strategii.

Ve čtvrtek čeká jednání v Lucemburku ministry životního prostředí, kteří se zaměří na strategii pro přizpůsobení se změně klimatu nebo akční plán EU pro nulové znečištění. V pátek je v Lucemburku vystřídají ministři odpov

řední za energetiku, kteří se budou věnovat transevropským energetickým sítím, vodíkové strategii a posledního vývoji vnějších vztahů v oblasti energetiky.

Evropský parlament se na své plenární zasedání tento týden poprvé od začátku pandemie přesunul do sídla ve Štrasburku. Poslanci tam budou diskutovat a hlasovat o řadě důležitých otázek. V úterý mají na programu digitální covid certifikát EU, ve středu předseda Evropského parlamentu David Sassoli slavnostně představí vítěze filmové Ceny diváků LUX, kterého společně vybírají poslanci a občané. Dále jsou na programu plenárního zasedání například Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, debata s vysokým představitelem Josepem Borrellem o reakci EU na zadržení běloruského novináře Ramana Prataševiče, zřízení fondu Globální Evropa nebo příprava na summit EU – USA, který se uskuteční 15. června.

Od pátku do neděle proběhne v Cornwallu summit skupiny zemí G7. Za EU se ho zúčastní předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová a předseda Evropské rady Charles Michel. Hlavními tématy summitu budou ekonomická obnova po pandemii covidu-19 a připravenost na další krizi, diskutovat se bude také o změně klimatu a světovém obchodu.

V pátek se těšíme na další ze série kulatých stolů Národního konventu o EU, tentokrát nás čeká diskuze na téma bezpečnost a boj proti terorismu v Evropě.

Na závěr dovolte malé ohlédnutí za uplynulým týdnem. Ve čtvrtek 3. června proběhla v Hrzánském paláci zahajovací akce Konference o budoucnosti Evropy v ČR. Diskuze byla opravdu vydařená, hovořili jsme mimo jiné o covidových certifikátech, které jsou s nadcházející letní sezónou pro občany opravdu důležité téma, digitalizaci a zelené tranzici, přijetí eura či dvojitě kvalitě potravin. Více informací najdete v tomto čísle newsletteru, záznam z celé debaty si pak můžete [pustit na YouTube](#). /A. Kuchařová/

Zahájení Konference o budoucnosti Evropy v ČR

Ve čtvrtek 3. června proběhlo slavnostní zahájení Konference o budoucnosti Evropy. Hrzánský palác v Praze hostil první akci Konference na území ČR.

Mezi hosty patřila místopředsedkyně Komise Věra Jourová, státní tajemnice pro evropské záležitosti Milena Hrdinková, předseda výboru pro záležitosti EU Senátu PČR, /Pokr. na s. 2/

předseda Výboru pro záležitosti EU Senátu Mikuláš Bek, viceprezident Svazu průmyslu a dopravy Radek Špicar, sociolog Martin Buchtík, novinář Ondřej Houska a zakladatelka iniciativy Youth Speak up Jana Soukupová.

Debatu zahájila komisařka **Věra Jourová**, která uvedla že je velmi důležité, aby občané Unie diskutovali, jakou EU si přejí. Cílem Konference je tedy získat podněty a názory ze všech členských zemí EU a hlas Čechů, Moravanů a Slezanů rozhodně nesmí chybět. V. Jourová pak ještě dodala, že se závěry Konference budou instituce EU pracovat a věnovat se jejím podnětům.

Druhé úvodní slovo přednesla státní tajemnice pro evropské záležitosti **Milena Hrdinková**. Shrnuje možnosti zapojení občanů do samotné Konference, což je pro její konání stěžejní. Konference bude trvat zhruba rok, v rámci kterého si občané mohou vybrat svůj prostředek zapojení. Mohou buď komentovat, lajkovat, nebo sdílet své nápady, jak EU zlepšit, a to vše na digitální platformě, která funguje už od dubna letošního roku.

Co se týče debaty v rámci ČR, plánuje Úřad vlády akce ve všech regionech na témata, která zajímají občany. Podle M. Hrdinkové je důležité uvědomit si, že úvodní debata je jen příklad diskuze, kdy hosté budou odpovídat na dotazy občanů. Podobnou debatu může zaregistrovat na platformě a zorganizovat kdokoliv v ČR.

První dotaz veřejnosti se věnoval tématu **covidových certifikátů a cestování** a obnovení Erasmus+ programů. Odpovědi se chopil Mikuláš Bek. Podle něho jsou lidově zvané covid pasy dobrým řešením, avšak cesta k návratu do normálu bude dlouhá. Podle Beka není jiné cesty, než snaha zjednodušit cesty společným dokladem, s mnoha variantami. Upozornil dále, že program Erasmus+ bude v příštím období rozhodně podporován, a to ve větší míře než v současném období.

Na Mikuláše Beka navázal Radek Špicar, který uvedl, že otevřené hranice jsou pro ČR enormně důležité vzhle-

dem k exportnímu profilu ČR. Pro ČR je nutné přijímat zahraniční zaměstnance a mít možnost vycestovat do zahraničí, kam vyvážíme naše výrobky.

Jana Soukupová si vzala slovo na téma covidového certifikátu, kdy za mladé vyjádřila nadšení z jeho digitální podoby. Dále se věnovala tématu **Erasmus a studentské mobility**. Erasmus+ už nepředstavuje program jen pro studenty vysokých škol, ale je určen i pro žáky, učně, učitele a další. Martin Buchtík dodal, že je také nutné zdůrazňovat, že Erasmus+ není jen pro děti bohatých rodičů, ale pro celou veřejnost.

Ondřej Houska dodal, že na vyžádání může být covidový certifikát i v papírové podobě, což může být praktické pro starší generaci. Volba cestovat s covidovým certifikátem, nebo bez něj, je pak na každém z nás.

Debata se pak stočila i na téma **digitalizace**, která bude rozhodně podporována z rozpočtu EU i z nástroje NextGeneration EU. Mikuláš Bek uvedl, že je třeba najít lepší cesty udržitelnosti a zároveň zvýšit kvalitu výzkumu a inovativnosti. Důležité je také využít lépe prostředky na jednotlivé projekty, oproti minulým obdobím.

Transformace se ale podle hostů týká i **energetického průmyslu**, kde ČR má stále mezery v udržitelných zdrojích. Instituce EU si jsou vědomy toho, že ne všechny členské státy mají stejnou startovní linii a i z toho důvodu vznikl například fond pro spravedlivou transformaci.

V řadě témat nechyběly ani dezinformace v souvislosti s EU, hájení zájmů českých občanů na evropské úrovni, anebo přijetí eura a dvojí kvalita potravin. Pokud jste nestihli debatu, můžete si ji stále pustit na tomto [odkaze](#). /D. Březina/

Evropská digitální identita > Komise

Komise minulý týden vydala návrh revize nařízení o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu (tzv. nařízení eIDAS), jehož současná verze je v platnosti od roku 2014. Komise představila revizi pod novým názvem – nově by se mělo jednat o nařízení, které zavádí rámec pro Evropskou digitální identitu.

Komise plánuje, že Evropskou digitální identitu budou moci využívat občané, rezidenti a podniky v EU, kteří chtějí prokázat svou identitu nebo potvrdit určité osobní informace. Mělo by jí být možné využít **online i offline**, u **veřejných i soukromých služeb** v celé EU. Každý občan EU a rezident s trvalým pobytem v Unii bude též moci používat **osobní digitální peněženku**, přičemž ty budou moci vydávat orgány veřejné správy nebo soukromé subjekty, za předpokladu, že jsou uznány členskými státy.

Hlavní novinkou je to, že podle nových pravidel bude každý mít právo vlastnit **evropskou peněženku digitální identity**, která bude akceptována ve všech členských státech. Zároveň však nebude stanovena žádná povinnost a uživatelé budou moci sami kontrolovat, jaké osobní údaje chtějí s online službami sdílet.

Prostřednictvím těchto peněženek bude možné propojit vnitrostátní digitální identitu s doklady o jiných osobních

atributech (např. řidičský průkaz, diplomy nebo bankovní účet). Nové evropské peněženky digitální identity by tak měly umožnit všem Evropanům přístup k on-line službám bez toho, aby museli používat soukromé identifikační metody nebo zbytečně sdílet osobní údaje.

Komise u návrhu vychází ze skutečnosti, že v současné době může svou vnitrostátní elektronickou identifikaci používat v zahraničí pouze asi 60 % obyvatel EU ve 14 členských státech. Přeshraniční ověřování pomocí systému elektronické identifikace, například prokázání totožnosti osoby na internetu bez nutnosti zadávat heslo, umožňuje ve všech členských státech pouze 14 % poskytovatelů klíčových veřejných služeb.

Počet úspěšných přeshraničních autentizací za rok vytrvale roste, ale podle Komise je stále velmi nízký, což si Komise slíbujícím předloženým návrhem revize změnit. V zájmu co nejrychlejší realizace je k návrhu připojeno doporučení. Komise v něm vyzývá členské státy, aby **do září 2022 vytvořily společný soubor nástrojů** a neprodleně zahájily nezbytné přípravné práce. Soubor nástrojů by měl zahrnovat technickou architekturu, normy a pokyny pro osvědčené postupy pro realizaci cílů nařízení. Standardy pro interoperabilitu systémů napříč členskými státy chce Komise zajistit pomocí prováděcího předpisu. /M. Maďarová/

Jarní balíček evropského semestru > Komise

Dne 2. června Komise zveřejnila tzv. **jarní balíček dokumentů k evropskému semestru**. Evropský semestr je osvědčeným mechanismem koordinace hospodářských politik EU, který byl upraven v reakci na dopady pandemie covidu-19. V jarním balíčku Komise představuje cestu pro oživení ekonomiky EU a její celkovou modernizaci.

Prvním z dokumentů je sdělení nazvané **Koordinace hospodářské politiky v roce 2021**. Jsou v něm popsány nejdůležitější kroky, které EU dosud podnikla pro překonání hospodářských dopadů pandemie onemocnění covidu-19. Bezprecedentním opatřením je zejména doplnění standardního rozpočtu EU o nový zdroj NextGenerationEU v rozsahu 750 miliard eur, který bude financován prostřednictvím **společných půjček celé EU na finančních trzích**.

Popis dosavadních kroků doplňuje analýza současné ekonomické a sociální situace v EU a výhled pro nejbližší roky. Cílem není pouze restart ekonomiky po krizi, ale také celková modernizace hospodářství EU v souladu s digitální a zelenou transformací.

Klíčovou složku představuje svou alokací největší program **NextGenerationEU** - Nástroj pro oživení a odolnost, díky

kterému bude moci ČR čerpat téměř 200 miliard Kč na základě předloženého **Národního plánu obnovy**.

Sdělení Komise doplňuje **zpráva k fiskálnímu dohledu** dle čl. 126 Smlouvy o fungování EU. Zpráva popisuje shrnující současný ekonomický stav členských zemí s ohledem na dopady pandemie covidu-19, proces postcovidové obnovy a spojená hospodářská rizika a směřování pro následující roky.

V reakci na hluboké důsledky pandemie Komise podporuje **provádění flexibilních fiskálních politik** členskými zeměmi i v příštích letech. Komise u 12 členských států identifikovala makroekonomické nerovnováhy, zejména v souvislosti s rostoucím veřejným i soukromým zadlužováním, nízkou mírou konkurenceschopnosti a produktivity.

Další z dokumentů balíčku představuje návrh Komise na doporučení Rady EU členským státům v oblasti politiky zaměstnanosti. Komise překládá popis aktuálního kontextu politiky zaměstnanosti v EU a navrhuje ponechat v platnosti příslušná doporučení Rady EU z minulého roku. /T. Nalejvač/

Pevnější a odolnější schengenský prostor > Komise

Dne 2. června Komise představila novou strategii, která má zajistit větší odolnost schengenského prostoru. Cílem je zajistit účinnou a moderní správu vnějších hranic EU, interně posílit schengenský prostor, zlepšit správu věcí veřejných. Strategie rovněž vyzývá k **dokončení rozšíření schengenského prostoru**.

Strategie má za cíl zajistit efektivní správu vnějších hranic EU prostřednictvím probíhajících **utváření stálého útvaru Evropské pohraniční a pobřežní stráže**, zajištěním interoperability informačních systémů pro správu hranic a řízení migrace do roku 2023 a díky připravovanému návrhu na digitalizaci žádostí o víza a cestovních dokladů. A také posílit interně schengenský prostor, neboť úzká spolupráce mezi členskými státy při předcházení bezpečnostním hrozbám a boji proti nim má zásadní význam pro to, aby mohlo být zachováno a kompenzováno neprovádění kontrol na vnitřních hranicích.

Nové iniciativy budou zahrnovat kodex policejní spolupráce EU, modernizaci „průmského“ rámce pro výměnu informací o DNA, otiscích prstů a registraci vozidel a dále větší využívání předběžných informací o cestujících na letech v rámci schengenského prostoru.

Dále Komise navrhuje **revizi schengenského hodnotícího a monitorovacího mechanismu**. Bude rovněž svolávat pravidelná schengenská fóra na podporu politického dialogu o řešení společných problémů, a to na základě výročních zpráv o stavu Schengenu. V průběhu tohoto roku Komise navrhne revizi Schengenského hraničního kodexu s cílem posílit odolnost schengenského prostoru vůči vážným hrozbám zajištěním úzké koordinace a zavedením nezbytných záruk, aby znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích bylo i nadále pouze krajním opatřením. Komise rovněž předloží pohotovostní plán, který umožní znovu aktivovat **systém zelených pruhů** pro nepřerušovanou nákladní dopravu v případě budoucích krizí.

ČR podporuje reformu Schengenského prostoru, neboť v jeho původní podobě už plně nevyhovuje současným očekáváním a potřebám v oblasti fungování jednotného trhu, volného pohybu v rámci Evropské unie a bezpečnosti. Předložená strategie by proto měla otevřít cestu k jeho evoluci odpovídající dnešní situaci, zvláště s ohledem na nutnost řešení aktuálních bezpečnostních a migračních výzev. /V. Strnad/

Debata o reakci na běloruský incident > Evropský parlament

Na červnovém plenárním zasedání Evropského parlamentu proběhne rozprava a hlasování k usnesení o incidentu s nuceným přistáním letu společnosti Ryanair a následným zatčením novináře Ramana Prataševiče a jeho přítelkyně Sofie Sapegové v Minsku 23. května.

V úterý 8. června proběhne k tomuto tématu debata poslanců s vysokým představitelem EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepem Borrellem a ve čtvrtek 10. června bude následovat hlasování o schválení **příslušného usnesení**.

Hlavy států a vlád EU zareagovaly na tento incident **téměř okamžitě** a už 24. května vyzvaly Radu, aby vypracovala návrh dalších cílených **sankcí vůči Bělorusku** a připravila zákaz přeletu vzdušného prostoru EU pro běloruské letecké společnosti a **zákaz jejich přístupu na letiště v EU**. Na zasedání Evropské rady koncem května vystoupil i předseda Evropského parlamentu David Sassoli, aby vyzval k důrazné reakci na tento incident. Reakce Unie musí být dle něj důrazná, okamžitá a jednotná. /Pokr. na s. 4/

EU musí konat bez váhání a potrestat zodpovědné osoby. Konstatoval, že lídři mají velkou odpovědnost, aby ukázali, že Evropská unie není jen papírový tygr.

Podobně jako evropští lídři, tak i Evropský parlament se k této věci vyjádřil rychle, když si mezi sebe poslanci na Výbor pro zahraniční věci (AFET) dne 26. května pozvali představitelku běloruské opozice Svjatlanu Ci-

chanouskou aby tento incident společně projednali. Ta vyzvala Evropský parlament, aby zajistil, že se reakce mezinárodního společenství nebude omezovat pouze na letecký incident společnosti Ryanair. Odpověď dle ní musí řešit situaci v Bělorusku jako celek.

/J. Janek/

Schválené rámcové pozice > Informace

Rámcová pozice ke **Koordinovanému plánu pro umělou inteligenci** (vypracoval Úřad vlády ČR)

Rámcová pozice k návrhu nařízení **harmonizovaných pravidel pro umělou inteligenci** (vypracoval Úřad vlády ČR)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1628, pokud jde o přechodná ustanovení **ohledně určitých strojů vybavených přechodnými motory** o výkonu v rozsahu 56 kW až 130 kW a nad 300 kW, s cílem řešit dopad krize covidu-19 (vypracovalo Ministerstvo dopravy)

Program evropských institucí od 8. do 14. června > Informace

Plenární zasedání Evropského parlamentu 7. – 10. června

Hlasovat se bude o přijetí evropského digitálního covid certifikátu dále pak o přijetí evropské strategie pro biodiverzitu do roku 2030.

Zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci, 7. a 8. června

Na jednání bude přijat obecný přístup k Nařízení o postoupení pohledávek, Nařízení o přeshraničních službách elektronické justice v Evropě.

Neformální videokonference ministrů pro rybolov, 9. června

Na jednání bude zařazen pouze jeden bod a to v kontextu brexitu – tj. diskuse k aktuálnímu stavu konzultací, resp. dohoda mezi EU a Spojeným královstvím k rybolovným právům pro rok 2021.

Zasedání Rady pro životní prostředí, 10. června

Portugalské předsednictví předloží ministrům zprávu o pokroku u nařízení o bateriích a odpadních bateriích, kde probíhají intenzivní jednání na pracovní úrovni.

Zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku, 11. června

Portugalské předsednictví by rádo přijalo obecný přístup k revizi nařízení o správě evropských energetických sítí TEN-E.

Zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, 14. a 15. června

V části zaměstnanost a sociální politika budou Radě předloženy zprávy o pokroku k návrhu směrnice o přiměřených minimálních mzdách v EU.

Neformální videokonference ministrů zodpovědných za rozvoj, 14. června

Agenda obsahuje dvě témata – spolupráci se středně příjmovými zeměmi a lidský rozvoj.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 435, týden od 31. května až do 6. června 2021 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz